

FÖRVÄNTANSDOKUMENT

Grundskola, fritidshem och anpassad grundskola i Avesta kommun — läsåret 2026–27

1. Bakgrund, syfte och giltighet

Syfte och bakgrund

Det är viktigt för oss som arbetar i skolan att det går bra för våra elever och att de når utbildningens mål. Vi strävar därför efter att ge de bästa förutsättningarna för lärande och utveckling. Skola, elev och vårdnadshavare har ett gemensamt ansvar att skapa dessa förutsättningar, och för att lyckas med detta behöver roller och ansvar vara tydligt utformat. Enligt skollagen ska detta beskrivas i ett Förväntansdokument.

2. Förväntningar elev/vårdnadshavare kan ha på skolan

Skolan tar ansvar för elevens utbildning enligt gällande lagar, regler, riktlinjer och styrdokument.

Varje skola strävar efter en lärmiljö som fokuserar på kunskap, trygghet och respekt och en tro på att alla elever kan utvecklas genom god undervisning och egen ansträngning.

Skolan informerar tydligt om bland annat utbildningens mål, viktiga rutiner och skolregler.

Hur hem och skola ska kommunicera är tydlig för alla parter för att underlätta ett nära samarbete med hemmet. Skolan tar ansvar för att i första hand via utvecklingssamtal, informera vårdnadshavare om man befärar att ett barn inte når kunskapsmålen och vilka insatser som sätts in. Vid behov kallas till gemensamma möten mellan skola, förälder eller vårdnadshavare och ibland även externa insatser.

Skolan ansvarar för eleverna under den tid de är på skolan.

Varje skola bedriver därför ett aktivt arbete för att motverka kränkande behandling och diskriminering, med tydliga rutiner för hur sådant hanteras. Tillsynen anpassas efter elevernas ålder, behov och mognad, och åtgärder vidtas och följs upp om någon utsätts för trakasserier eller kränkningar. Vårdnadshavaren kontaktas snarast om något allvarligt inträffar.

3. Förväntningar skolan har på eleven

Eleven tar, utifrån sina egna förutsättningar, ansvar för sitt skolarbete och gör sitt bästa.

För ett gott lärande krävs både god undervisning och eget engagemang och arbete. För att alla elever ska få goda förutsättningar till lärande och trygghet är det nödvändigt att alla elever följer skolans regler, är rädda om skolans material och den gemensamma skolmiljön, och respekterar andra elevers rätt till trygghet och studiero.

4. Förväntningar skolan har på vårdnadshavaren

Vårdnadshavaren tar ansvar för sitt barn enligt Föräldrabalkens 6 kapitel.

Vårdnadshavare med barn i Avestas grundskola tar därför ansvar för att barnet kommer till skolan och ger barnet goda förutsättningar att kunna delta i undervisningen, till exempel genom goda sov- och matrutiner och anpassar familjens resor under läsåret till skolloven.

Vårdnadshavaren engagerar sig i barnets skolgång.

För att göra det tar man del av skolans information, samverkar aktivt med skolan genom att delta i utvecklingssamtal, föräldramöten och andra aktiviteter skolan bjuder in till, och är delaktig i barnets vardag genom att till exempel hjälpa till med läxor och stötta eventuella extra insatser som skolan bedömer nödvändiga.

Vårdnadshavaren stödjer och respekterar skolans uppdrag.

Därför accepterar man skolans regelverk och värdegrund och arbetar tillsammans med skolan för barnens bästa, har ett i grunden positivt förhållningssätt till skola och utbildning — eftersom barnet påverkas av hur föräldrar pratar om skolan. Man hjälper sitt barn genom att lita på skolan, tala om vikten av utbildning och ta samtal om saker man inte förstår eller är missnöjd med, direkt med skolan.

5. Skolregler

Varje skola har gemensamma skolregler.

Det är viktigt att dessa regler är kända av både elever och vårdnadshavare. Reglerna går igenom årligen och därutöver att läsa på skolans hemsida.

JOHAN-OLOVSKOLANS OCH FRITIDSHEMMETS SKOLREGLER FÖR LÄSÅRET 2026-2027

Syftet med skolreglerna är att de ska bidra till ett positivt skolklimat och upprätthålla trygghet och studiero. De ska också bidra till att eleverna tillägnar sig det svenska samhällets normer och demokratiska värderingar. Skolregler ska finnas för varje skolenhet. Skolreglerna ska förankras hos eleverna och följas upp på varje skolenhet, resultatet ska analyseras.

Rektorn beslutar om skolregler. **5 kap, 5§, 5a§ Skollag (2010:800)**

- Det svenska samhällets värdegrund är vår plattform!
- Respekt för varandra; alla människors lika värde och respekten för våra olika förutsättningar för lärande och personlig utveckling
- Respekt för rätten att lära
- Respekt för rätten till en trygg och lugn arbetsmiljö
- Respekt för vår hälsa och vårt välmående

Rutiner och regler för genomförande av lektioner:

- Kom i tid och ha rätt material med dig!
- Lämna rasten utanför lektionsdörren
- Lektioner startar alltid med gemensam samling – stående vid arbetsplats eller på annat lämpligt sätt utifrån lärarens anvisningar
- Läraren hälsar välkommen – ger klartecken till lektionsstart
- Under lektionen: fokus på skolarbetet, be vid behov om hjälp, respektera studiero! Du har **INTE** rätt att störa undervisningen eller att förstöra för dig själv eller för dina klasskamrater! Du kan komma att visas ut ur lektionssalen om du inte följer lärarens anvisningar.
- Begär ordet på rätt sätt: **räck upp handen!**
- Lektionen avslutas åter med gemensam samling – läraren ger klartecken för avslut av lektion
- Glöm inte att läraren är din chef och din beskyddare!
- **...och att lektionen är helig!**

Övergripande regler för din undervisning:

- I din undervisning ska du förvänta dig stöd och anpassningar i samverkan med dina lärare. Om du upplever att lektioner/ämnena är svåra att hantera, ska du be om hjälp. Dina vårdnadshavare ska löpande hjälpa dig i kontakten med skolan.
 - Skolan ska utforma din undervisning så att du känner dig trygg och upplever studiero.
 - Minst en gång per termin ska du erbjudas ett utvecklingssamtal som handlar om din kunskapsutveckling och avgörande förutsättningar för ditt lärande och din personliga utveckling.
 - Om du upplever dig kränkt eller illa behandlad, ska du anmäla det skyndsamt till klassmentor/lärare/rektor eller annan personal. Berätta alltid för dina vårdnadshavare om dina upplevelser i skolan. Skolan utreder alla former av allvarliga och upprepade kränkningar och diskriminerande behandling.
 - Skolans skolkurator och skolsköterska hjälper dig i frågor som du upplever är svåra.
 - Kom ihåg att du alltid ska respektera din egen och dina klasskamraters rätt till ordning och studiero. Om du stör ordningen under lektionen har läraren rätt att efter **en** varning, visa ut dig ur lektionssalen. Vid våldshandling, allvarlig kränkning visas elev ut omedelbart. Lärare/personal har rätt att avlägsna dig fysiskt.
 - Lärare eller annan skolpersonal, har rätt att omhänderta föremål som stör ordningen eller som bedöms utgöra fara för dig eller annan
 - Om du upprepat stör ordningen, kommer dina vårdnadshavare att kontaktas, ditt ordningsstörande beteende ska omedelbart utredas och avslutas. Rektor kan utfärda en skriftlig varning som sedan kan följas upp av en disciplinär åtgärd, tex tillfällig avstängning, byte av elevgrupp eller förflyttning till annan skolenhet.
- Se konsekvenstrappa**
- Om du med avsikt förstör skolans egendom, gör dig skyldig till skadegörelse, du/dina vårdnadshavare kan då bli skadeståndsskyldiga, se lagrum.

Övriga övergripande regler:

- Du får ta med frukt, smörgås till skolan
- Du får inte ta med godis, läsk till lektioner
- Energidrycker är förbjudna på skolan
- Allt skräp ska slängas i sopkorgar avsedda för källsortering, **INTE** på golvet!
- Inga ytterkläder tillåts i lektionssalen eller i matsalen
- Snöbollskastning är förbjuden på skolans område
- Det är inte tillåtet att bära symboler eller kläder som symboliserar droger, rasism, sexism eller som på annat sätt kränker eller diskriminerar enskilda eller grupper av människor
- Föremål vid sidan av mobiltelefoner, såsom digital utrustning, högtalare eller annan utrustning som kan avge ljud eller ljus som av skolan bedöms som ordningsstörande kan beslagtas under skoldagen
- Du får inte nyttja tobak, vape, alkohol eller droger
- Alla redskap som kan likställas med vapen, vapenliknande eller andra av skolan bedömda farliga föremål är förbjudna och kan komma att tas i beslag för att överlämnas till rektor eller polis.
- Lagbrott i enlighet med lagrum kommer att polisanmälas och en orosanmälan till Socialtjänsten upprättas, **Brottsbalk (1962:700) 19kap Socialtjänstlag (2025:400)**

- **Mobiltelefoner** är förbjudna i skolan under skoldagen och annan styrd skolverksamhet. Mobiltelefoner samlas in vid skoldagens början, förvaras av skolan och återlämnas vid skoldagens slut. Skolans personal har rätt att omhänderta mobiltelefon och annan utrustning om denna av skolan bedöms störa undervisning eller kan utgöra en negativ inverkan för trygghet och studiero. **5kap, 4§ skollag (2010:800)**
Rektor får besluta att elevers övriga elektroniska utrustning; smartklockor och dylikt ska samlas in enligt motsvarande riktlinjer, detta beslut får avse högst ett år i taget.

Rutin för hantering och förvar av omhändertagna telefoner samt elevs brott mot lag

Den lärare/personal som har ansvaret för skoldagens första lektion/aktivitet, samlar in elevernas mobiltelefoner. Dessa förvaras i särskilda förvaringslådor som låses in i säkert utrymme. Den lärare/personal som har ansvaret för skoldagens sista lektion/aktivitet, ansvarar för att återlämna elevernas mobiltelefoner.

Om elev underlåter att lämna in mobiltelefon eller annan elektronisk utrustning som omfattas av rektors beslut, kommer detta att utgöra ett lagbrott. Detta kan leda till en polisanmälan. Skolan kommer att beakta allvarlighetsgrad samt frekvens vid bedömning av brott mot lag om mobiltelefonförbud för vidare beslut om polisanmälan.

Om elevs mobiltelefon skadas eller försvinner då den är i elevens förvar, är skolan ej ersättningsskyldig. Om mobiltelefonen skadas eller försvinner då den är i skolans förvar kan skolan vara ersättningsskyldig. Försäkringars omfattning utreds vid varje enskilt fall.

Rutiner och förhållningssätt för att upprätthålla skolans skolregler

All personal, elever och vårdnadshavare på Johan-Olovskolan och By skola ska ha kännedom om och följa skolans skolregler. Skolledning informerar och förankrar hos personal, ny personal, vårdnadshavare och elever om skolans skolregler, minst två gånger per läsår. All personal ansvarar för att löpande hålla skolans skolregler uppdaterade i verksamheten för elever. Alla som verkar inom skolan ska ombesörja att skolans skolregler efterlevs.

Lärare och övrig personal ska tillsammans med elever löpande följa upp skolans skolregler. Detta ska ske i samband med klassråd minst en gång per månad. Elevernas synpunkter ska beaktas rörande önskemål om eventuella förändringar av skolans skolregler. Rektor ska informeras om dessa önskemål. Rektor fattar beslut om skolans skolregler.

All personal ska beakta skolans skolregler och arbeta för att eleverna förstår syftet med dessa och värdet av att efterleva skolregler. Vid brott mot skolans skolregler ska konsekvenstrappan följas. Rektor ska alltid informeras vid upprepade och allvarliga förseelser, rektor fattar beslut om disciplinära åtgärder. Skolans personal ska arbeta förebyggande och främja trygghet och studiero. I detta arbete ska elever ges möjlighet att vara delaktiga för att stimulera förståelse och acceptans för de regler och lagar som utgör avgörande förutsättningar för skolans uppdrag och verksamhet.

Lagrum

- **Disciplinära åtgärder**

Rektorn eller en lärare får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma till rätta med en elevs ordningsstörande uppträdande.

Enligt de förutsättningar som anges i 7-23 §§ får det beslutas om utvisning ur undervisningslokalen, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering vid en annan skolenhet, avstängning och omhändertagande av föremål. **Skollagen 5kap 6§ (2010:800)**

Lagrum: 5kap 6-7§§ Skollag (2010:800)

Personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar.

Enligt de förutsättningar som anges i 7-23 §§ får det beslutas om utvisning ur undervisningslokalen

I grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan får en lärare eller en handledare som avses i 21 kap. 13 § visa ut en elev från undervisningslokalen för högst återstoden av ett undervisningspass, om

1. eleven stör undervisningen eller på annat sätt uppträder olämpligt, och
2. eleven inte har ändrat sitt uppförande efter uppmaning från läraren eller handledaren.

- **Parkering av fordon sker på avsedd parkeringsplats**

Lag 1976:206 om felparkeringsavgift, 1 § Regeringen får förordna att denna lag skall tillämpas i fråga om överträdelser av föreskrifter som rör parkering eller stannande av

1. fordon som är upptagna i vägtrafikregistret eller motsvarande utländska register,
- 2 § Överträder någon föreskrift som avses i 1 § är han skyldig att erlagga avgift (felparkeringsavgift).

Om elev parkerar fordon på ej tillåten plats, ombeds elev att flytta fordonet. Åtlyds inte detta trots samråd med vårdnadshavare, kan en polisanmälan genomföras.

- **Begränsning av rökning i lokaler och utrymmen samt på områden utomhus på skolans område:**

Rökning är förbjuden!

1. i lokaler som är avsedda för barnomsorg, skolverksamhet eller annan verksamhet för barn eller ungdom samt på skolgårdar och på motsvarande områden utomhus vid förskolor och fritidshem. **Tobakslag (2018:2088), (1993:581)**

Skolan ska i övrigt betraktas som tobaksfri zon under verksamhetstid.

Snus, vitt snus, vape eller dylikt lyder under skolans skolregler för rökning/tobak

- **Falsklarm**

Elev som missbrukar skolans larmanordningar och genom uppsåt orsakar falsklarm, blir ersättningsskyldig. Vårdnadshavare faktureras kostnaden för räddningstjänstens uttryckning. Sker detta vid upprepade tillfällen träder nedanstående lag i kraft.

”Den som genom missbruk av larm, nödsignal eller annan liknande anordning föranleder onödig utryckning av Polismyndigheten, kommunal organisation för räddningstjänst, ambulans, militär, sjöräddning eller annat organ för allmän bevakningstjänst, döms för missbruk av larmanordning till böter eller fängelse i högst sex månader.”

Brottsbalk 16kap 15§ 3st (1962:700)

- **Skadegörelse**

Skadeståndslag (1972:207)

Om en elev avsiktligt eller genom vårdslöshet förstör skolans egendom kan denne hållas ansvarig för den skada som orsakats, **2 kap. 1 §** Föräldrar som har vårdnaden om ett barn har ett lagstadgat ansvar för skador på annans egendom som barnet vållar genom brott, **3 kap. 5 §**.

- **Elevskåp**

Elevskåpet är skolans egendom och det utlånas till eleven för förvaring av läromedel och annat skolrelaterat material, väska och ytterkläder. Föremål förbjudna enligt lag, eller av ordningsskäl otillåtna föremål får ej förvaras i skåpet. Skolan har rätt att öppna skåpet vid misstanke om att något otillåtet förvaras där. Eleven ska ges möjlighet att själv öppna skåpet i närvaro av minst två företrädare för skolan. Om elevnärvaro inte är möjlig har skolan rätt att öppna skåpet. Föräldrarna ska informeras om åtgärden. En företrädare från skolan måste alltid vara rektor eller biträdande rektor, alternativt polis vid beslut om husrannsakan.

(Visitation av elevskåp är inte att likställa med husrannsakan, se beslut JO dnr. 7914-2016)

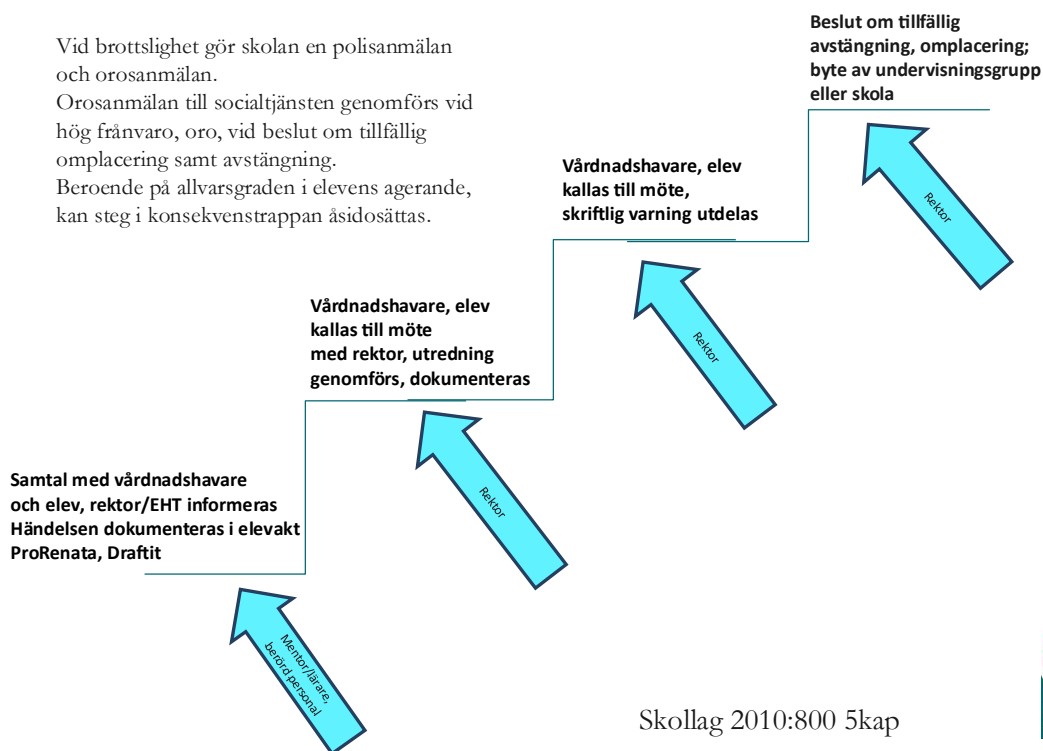
- **Omhändertagande av föremål**

5kap 22 § (Skollag 2010:800) Rektorn, lärare, personal får från en elev omhänderta föremål som används på ett sätt som av skolan bedömts vara störande för utbildningen eller som kan utgöra en fara för säkerheten i denna.

5kap 23 § (Skollag 2010:800) Ett föremål som har omhändertagits enligt 22 § ska återlämnas till eleven senast vid den tidpunkt skoldagen är slut för eleven. Om eleven vid upprepade tillfällen tagit med sig föremål som omfattas av 22 § eller om det med hänsyn till föremålets beskaffenhet finns särskild anledning att inte återlämna det, behöver dock inte föremålet lämnas tillbaka förrän elevens vårdnadshavare har informerats om omhändertagandet. Ett omhändertagande får inte bestå längre än till och med fjärde dagen efter verkställandet av omhändertagandet.

- Knivlagen: **Lag (1988:254)** om förbud beträffande knivar och andra farliga föremål. Det är förbjudet att bära kniv eller andra farliga föremål på skolans område. Lagen är övergripande och gäller samtliga elever och personal som verkar på skolan.

KONSEKVENSTRAPPA JOHAN-OLOVSKOLAN/BY SKOLA

Konsekvensplanen beskriver hur överträdelser av skolreglerna hanteras. Åtgärderna trappas upp stegvis, står i proportion till händelsen och inskränker aldrig elevers grundlagsskyddade fri- och rättigheter. Endast de disciplinära åtgärder som anges i skollagen används.

Exempel för klassrumssituation:

Steg	Åtgärd	Exempel på tillämpning
1	Påminnelse/tillsägelse	Personal påminner muntligt om skolregeln och det förväntade beteendet.
2	Samtal och stöd i stunden	Kort enskilt samtal med eleven. Vid behov flyttas eleven till en annan plats i klassrummet eller ges annat stöd att komma tillbaka till arbetsro.
3	Utvisning ur undervisningslokalen	Om eleven stör undervisningen eller uppträder olämpligt och inte ändrar sitt beteende efter uppmaning kan eleven visas ut för resten av lektionspasset (7 § skollagen). Vid våld, hot eller kränkning kan utvisning ske direkt.
4	Kontakt med vårdnadshavare	Mentor eller personal kontaktar vårdnadshavare samma dag och informerar om vad som hänt.
5	Kvarsittning / tillfällig omplacering	Vid upprepade eller allvarligare överträdelser kan rektor besluta om kvarsittning högst en timme, eller tillfällig omplacering i undervisningsgrupp, i enlighet med skollagens bestämmelser.
6	Utredning och handlingsplan	Rektor utreder händelsen i samråd med elevhälsan och vårdnadshavare. En handlingsplan upprättas tillsammans med eleven för att förebygga upprepning.
7	Allvarliga eller upprepade fall	Vid fortsatt bristande efterlevnad kan rektor, inom ramen för skollagens bestämmelser, besluta om tillfällig placering utanför den egna skolenheten, avstängning eller andra disciplinära åtgärder enligt 5 kap. skollagen.

Mikael Isaksson, rektor
Johan Olovskolan/By skola, Avesta Kommun